

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
HUYỆN LÂM HÀ
TỈNH LÂM ĐỒNG**

Số: 05/2022/QĐST-DS

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Lâm Hà, ngày 15 tháng 8 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH

SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

**Về việc: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN LÂM HÀ, TỈNH LÂM ĐỒNG**

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị H.

Thư ký phiên họp: Ông Phan Trọng T – Thư ký Toà án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lâm Hà tham gia phiên họp: Ông Mai Trường T – Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 8 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 162/2022/TLST - VDS ngày 22 tháng 7 năm 2022 về việc: “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 03/2022/QĐST- VDS ngày 09 tháng 8 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

+ bà Nguyễn Thị Y, sinh năm 1970.

Địa chỉ: thôn P, xã Đ, huyện L, tỉnh L. Có mặt.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ anh Vũ Kim T, sinh năm 1993.

+ anh Vũ Kim N, sinh năm 1998.

Cùng địa chỉ: thôn P, xã Đ, huyện L, tỉnh L. Anh Thạch, anh Nguyên vắng mặt và có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Nguyễn Thị Y trình bày:

Bà và chồng là ông Vũ Kim T sinh thời sinh được 03 người con gồm: anh Vũ Kim T, sinh năm 1993; anh Vũ Kim N, sinh năm 1998 và chị Vũ Thị V, sinh năm 2002. Ngay từ khi sinh ra, chị Vy có biểu hiện bị bệnh Down bẩm sinh. Lớn lên, chị Vy không có khả năng nhận thức, điều khiển hành vi của mình, mọi sinh hoạt

của chị Vy phụ thuộc hoàn toàn vào người thân trong gia đình. Năm 2021, ông Vũ Kim T chết không để lại di chúc. Để có cơ sở cho việc mở thừa kế về tài sản theo quy định của pháp luật. Bà Yến yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Vũ Thị V bị mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Vũ Kim T, anh Vũ Kim N trình bày trong bản tự khai thì: Bố mẹ anh là ông Vũ Kim Thuyền, bà Nguyễn Thị Y. Bố mẹ anh sinh được 03 người con gồm anh Vũ Kim T, sinh năm 1993; anh Vũ Kim N, sinh năm 1998 và chị Vũ Thị V, sinh năm 2002. Từ khi sinh ra, chị Vy có biểu hiện bị bệnh Down bẩm sinh. Lớn lên, chị Vy không có khả năng nhận thức, điều khiển hành vi của mình, mọi sinh hoạt của chị Vy phụ thuộc hoàn toàn vào người thân trong gia đình. Năm 2021, bố anh chết không để lại di chúc. Nay bà Yến yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà tuyên bố chị Vũ Thị V bị mất năng lực hành vi dân sự thì các anh đồng ý với yêu cầu của bà Yến. Ngoài ra, anh Thạch, anh Nguyên không trình bày và yêu cầu gì thêm.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lâm Hà phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự theo hướng đề nghị chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Nguyễn Thị Y. Tuyên bố chị Vũ Thị V, sinh năm 2002 mất năng lực hành vi dân sự; buộc bà Yến phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự và chi phí tố tụng theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của người yêu cầu giải quyết việc dân sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng nhận định:

[1] Về quan hệ tranh chấp và thẩm quyền: Bà Nguyễn Thị Y yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố chị Vũ Thị V, sinh năm 2002; địa chỉ: thôn P, xã Đ, huyện L, tỉnh L bị mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 376 Bộ luật tố tụng Dân sự xác định yêu cầu giải quyết việc dân sự là “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*”. Việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng.

[2] Về nội dung yêu cầu: Bà Yến xác định: Từ khi sinh ra, chị Vy có biểu hiện bị bệnh Down bẩm sinh. Lớn lên, chị Vy không có khả năng nhận thức, điều khiển hành vi của mình, mọi sinh hoạt của chị Vy phụ thuộc hoàn toàn vào người thân trong gia đình. Do vậy, bà làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Vy bị mất năng lực hành vi dân sự để bà làm thủ tục mở thừa kế về tài sản theo quy định của pháp luật.

Tại phiên họp, bà Yến vẫn giữ nguyên yêu cầu giải quyết việc dân sự.

[3] Quá trình giải quyết việc dân sự, Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Vũ Thị V, sinh năm 2002. Giới tính: Nữ. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 175/KLGD ngày 28/7/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận:

Về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần ở mức độ nặng/Hội chứng Down (F72/Q90-ICD10);

Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015 thì:

“Khi một người do bị bệnh tâm thần mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”.

Do đó, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần thì việc bà Nguyễn Thị Y yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Vũ Thị V là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ để chấp nhận.

Về người giám hộ đương nhiên: Theo quy định tại khoản 3 Điều 53 của Bộ luật dân sự thì:

“Trường hợp người thành niên mất năng lực hành vi dân sự chưa có vợ, chồng, con hoặc có mà vợ, chồng, con đều không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì cha, mẹ là người giám hộ”.

Do vậy, cần xác định bà Nguyễn Thị Y là người giám hộ đương nhiên của chị Vũ Thị V là phù hợp với quy định của pháp luật.

[4]. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Buộc bà Nguyễn Thị Y phải chịu 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự.

[5]. Về chi phí tố tụng khác: Việc yêu cầu trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Vũ Thị V là cần thiết cho việc giải quyết yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Nguyễn Thị Y nên cần buộc bà Yến phải chịu toàn bộ chi phí giám định là 11.000.000đ (mười một triệu đồng chẵn), bà Yến đã nộp đủ và đã được quyết toán xong.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 161, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 376, Điều 378 của Bộ luật tố tụng Dân sự năm 2015;

- Căn cứ Điều 22, khoản 3 Điều 53 của Bộ luật Dân sự năm 2015.

- Căn cứ Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Nguyễn Thị Y, về việc yêu cầu tuyên bố chị Vũ Thị V, sinh năm 2002 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố: chị Vũ Thị V, sinh năm 2002; địa chỉ: thôn P, xã Đ, huyện L, tỉnh L là người mất năng lực hành vi dân sự, kể từ ngày quyết định này có hiệu lực pháp luật.

Xác định bà Nguyễn Thị Y, sinh năm 1970 là người giám hộ đương nhiên của chị Vũ Thị V.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Buộc bà Nguyễn Thị Y phải chịu 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự, được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí 300.000đ mà bà Yến đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0003407 ngày 22/7/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng, bà Nguyễn Thị Y đã nộp đủ lệ phí.

3. Về chi phí tố tụng: Buộc bà Nguyễn Thị Y phải chịu toàn bộ chi phí giám định là 11.000.000đ (mười một triệu đồng). Bà Nguyễn Thị Y đã nộp đủ và đã được quyết toán xong.

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có mặt tại phiên họp, có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết để yêu cầu Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng giải quyết việc dân sự theo trình tự phúc thẩm.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Lâm Đồng;
- VKSND huyện Lâm Hà;
- THA dân sự huyện Lâm Hà;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

**THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(đã ký)**

Nguyễn Thị H